

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **A. S.**
státní příslušnost: X
X
zastoupen advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem
Lidická 960/81, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-1784-23/ZR-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-1784-23/ZR-2024, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Vratislava Taubera, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný zrušil žalobci povolení k trvalému pobytu. Žalobce totiž dvakrát spáchal úmyslný trestný čin. V obou případech šlo o maření výkonu úředního rozhodnutí, protože řídil

motorové vozidlo a motocykl v době, kdy to měl zakázané. Kromě toho žalobce spáchal v minulosti několik přestupků na úseku dopravy.

2. Žalobce namítá, že žalovaný neodůvodnil, proč je jeho chování aktuální a dostatečně závažnou hrozbou pro veřejný pořádek. Podle žalobce si také žalovaný neobstaral dostatečné podklady pro vyhodnocení přiměřenosti rozhodnutí do soukromého a rodinného života. Nevyhověl totiž žalobcovu návrhu na výslech jeho bývalé manželky a dcer. Tyto námitky soud shledal důvodnými.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

3. V únoru 2024 žalovaný zahájil se žalobcem řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení žalovaný zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec opakovaně závažným způsobem naruší veřejný pořádek. Žalovaný toto řízení zahájil na základě informace Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje o trestním odsouzení žalobce Městským soudem v Brně v říjnu 2023.
4. Během řízení žalobce zjistil, že žalobce, který měl trvalý pobyt od 3. 7. 2017, byl v České republice opakovaně (dvakrát – pozn. soudu) pravomocně odsouzený pro spáchání úmyslného protiprávního jednání. V prvním případě ho Městský soud v Brně (žalovaný nesprávně uvedl Městský soud v Praze – pozn. soudu) trestním příkazem ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 T 31/2019, shledal vinným ze spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Žalobce totiž 3. 2. 2019 řídil v Brně motorové vozidlo přes předchozí zákaz činnosti, který mu s právní mocí k 6. 10. 2018 uložil Magistrát města Brna kvůli spáchání dopravního přestupku. Městský soud v Brně za to žalobci uložil peněžitý trest 30 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v délce pěti měsíců a zákaz řízení motorových vozidel na 18 měsíců.
5. Ve druhém případě – který právě policie oznámila žalovanému, což vedlo k zahájení řízení o zrušení trvalého pobytu – Městský soud v Brně shledal trestním příkazem ze dne 20. 10. 2023, č. j. 10 T 139/2023, žalobce vinným ze spáchání stejného přečinu. Žalobce 11. 9. 2023 řídil v Brně motocykl, přestože mu předtím s právní mocí k 13. 3. 2023 Magistrát města Brna uložil zákaz řízení. Městský soud v Brně za to žalobci uložil peněžitý trest v částce 80 000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dva roky.
6. Žalovaný také zjistil, že se žalobce v minulosti dopustil celkově pěti přestupků při řízení motorových vozidel. V letech 2010 a 2011 spáchal méně závažné přestupky, k čemuž žalovaný podle svých slov nepřihlížel. Od roku 2018 se však žalobce dopustil dalších tří protiprávních jednání. Nejprve řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu (rozhodnutí ze srpna 2018, míra alkoholu 0,06 ‰), následně nedodržel stanovenou maximální rychlost mimo obec (rozhodnutí z listopadu 2020, rychlost 115 km/h v místě, kde mohl jet max. 90 km/h) a v posledním případě řídil motorové vozidlo bez řidičského oprávnění (rozhodnutí ze září 2022). Za tyto přestupky žalobce dostal peněžitě tresty v celkové výši 34 000 Kč a dva zákazy řízení. V době rozhodování žalovaného měl vyslovený zákaz řízení motorových vozidel do 11. 11. 2025.
7. Žalovaný spatřoval závažné narušení veřejného pořádku v tom, že se žalobce opakovaně dopouští totožného protiprávního jednání a od jeho páchaní ho neodrazily ani dříve uložené tresty. Nerespektuje uložené zákazy řízení. Řízení motorového vozidla bez platného

řidičského oprávnění, resp. pod vlivem alkoholu je přitom podle žalovaného třeba považovat za závažné narušení veřejného pořádku. Zejména řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu, tedy ve stavu vylučujícím řádné a bezpečné ovládání motorového vozidla, je závažným narušením veřejného pořádku zcela jednoznačně.

8. Žalovaný se poté odvolal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2023, č. j. 10 Azs 67/2023-44, podle kterého u trvalého pobytu není nutné hodnotit, zda je cizinec aktuální hrozbou pro veřejný pořádek, plně postačuje prokázání, že v minulosti opakovaně závažným způsobem veřejný pořádek narušil.
9. Žalovaný se poté zaměřil na soukromé a rodinné vazby žalobce. Zjistil, že tu žije jeho bývalá manželka a dvě dcery: jedna nezletilá (ročník narození X) a jedna zletilá (ročník narození X), všechny s trvalým pobytem. Žalovaný si za účelem zjištění rodinných okolností žalobcova života v půlce února 2024 vyžádal šetření od Úřadu městské části Brno-střed, odboru sociálního a zdravotního („sociální orgán“).
10. Ze zprávy sociálního orgánu z 4. 3. 2024 („zpráva sociálního orgánu“) vyplynulo, že založil spis ve vztahu k rodině žalobce až na základě podnětu žalovaného. Sociální orgán si pozval na uvedený den bývalou manželku žalobce a nezletilou dceru. Bývalá manželka sdělila, že jsou se žalobcem už čtyři roky rozvedení a nemá o něm žádné podrobné informace. Dodala, že v ČR žije již zhruba 15 let, dcera sem chodí od první třídy do školy. Má se žalobcem ještě dceru ve věku 21 let. Nezletilá se s otcem vidá párkrát ročně, naposledy v lednu 2024, kdy obě dcery vzal na hory. Údajně se k dívkám chová slušně. Výživné ale neplatí skoro dva roky. Jeho bývalá manželka byla na konci února na Ukrajině vyřizovat žádost o určení výživného. Občas nezletilé zašle 1 000 Kč, pokud ho o to dcera požádá, k narozeninám jí také kupuje dárky. Zájem o dívky má, ale malý. Jeho bývalá manželka ani její dcery neví, zda a kde žalobce pracuje, či zda má nějaké problémy.
11. Bývalá manželka žalobce byla od ledna 2023 v evidenci úřadu práce. Předtím pracovala v obchodě, který zkrachoval, práci shání. Její poslední příjem činil 31 000 Kč, ale má naspořené, tedy finančně vychází. Bydlí společně s dcerami na X ulici v X v bytě 2+1. Její měsíční náklady na bydlení činí 18 000 Kč. Zatím žádné dávky státní sociální podpory nepobírá, bude si žádat o příspěvek na dítě a uvažuje o příspěvku na bydlení. Starší dcera chodí do práce. Nezletilá chodí do 6. třídy v ZŠ X v X. Na vysvědčení měla několik trojek, dvojky a jedničky. Uvedla, že by chtěla být designérkou, dále ráda peče. Z jednání bylo vidět, že má matka s dcerou pěkný vztah. Byla velmi otevřená, je ochotná k případné další spolupráci.
12. Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí žalobce uznal, že spáchal dotčená protiprávní jednání. V Česku žije 23 let. Živí se jako osoba samostatně výdělečně činná. S dcerami má absolutní vztah, nezletilé přispívá pravidelně finanční částkou 3 000 Kč každý měsíc a je s ní v kontaktu jednou až dvakrát do měsíce. Nesouhlasí s tím, co jeho bývalá manželka sdělila sociálnímu orgánu. Přetrvává mezi nimi od rozvodu napětí, které má za následek negativní postoj jeho bývalé manželky vůči němu. S tím také souvisí tendenční popisování skutkových okolností s cílem stavět se ve výchově dětí do lepší pozice, než je on.
13. Žalobce poté zdůraznil nutnost zjistit nejlepší zájem dítěte. I v běžném režimu styku mezi rodiči, kteří spolu po rozvodu, resp. po ukončení společného soužití s dětmi přestanou komunikovat, je jejich vnímání objektivních skutečností zatíženo emocemi. Proto je třeba získat informace, které nejsou dotčeny touto emotivní chybou. Žalobce z toho důvodu

navrhl nejprve výslech jeho nezletilé dcery, které bylo 12 let a svědčí jí domněnka o schopnosti formulovat své názory ve smyslu § 867 občanského zákoníku. Ostatně znalost názoru dítěte jakožto zásadní vodítko právě při hledání jeho nejlepšího zájmu zdůrazňuje ve své judikatuře také Ústavní soud. Současně žalobce navrhl výslech jeho bývalé manželky a případně i zletilé dcery. Dále žalobce zmiňoval obavy z nutnosti vycestovat zpět na Ukrajinu, což by mj. znamenalo, že by nemohl splácet peněžitý trest.

14. Žalovaný poté při hodnocení přiměřenosti ve svém rozhodnutí uvedl, že z výsledků šetření sociálního orgánu vyplývá, že se matka nezletilé stará o její výchovu a výživu. Žalobce s nezletilou dcerou nežije ve společné domácnosti, styk s nezletilou je nepravidelný a podle zprávy sociálního orgánu v podstatě minimální. Žádné pravidelné výživné cizinec matce nezletilé neplatí, občas dceři finančně přispěje nebo jí koupí dárek. K návrhům na výslech jeho rodiny žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na zprávu sociálního orgánu, podle které žalobce (kromě výše uvedeného) v současné době není v pravidelném kontaktu s nezletilou dcerou a výživné na dceru neplatí více jak dva roky. S ohledem na tuto podrobnou zprávu nebylo žalovanému zřejmé, čím by mělo být dosaženo realizací navrhovaných výslechů cizincovi dcery a její matky.
15. Žalovaný pak dospěl k závěru, že rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu není nepřiměřené, protože se žalobce opakovaně dopouštěl protiprávního jednání v době, kdy měl rodinu a nezletilé děti. Zrušení pobytu přitom nemá stejné dopady jako správní vyhoštění, pobyt v ČR žalobci zakázán není. Jako občan Ukrajiny zde může pobývat až 90 dnů za každých 180 dnů i bez povolení k pobytu. Kontakt s dcerami, který není příliš častý, to významně neomezuje. Veřejný zájem na zrušení pobytu tedy převažuje nad dopadem do soukromých vazeb.
16. Žalovaný se zabýval i nejlepším zájmem nezletilého dítěte – žalobcovy nezletilé dcery. Odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 262/2019-31, podle kterých nejlepší zájem dítěte není „trumfovou kartou“. Do nejlepšího zájmu dítěte zasáhl již sám žalobce svou trestnou činností. S nezletilou dcerou může být žalobce v pravidelném kontaktu i po zrušení pobytu. Svým jednáním vědomě ohrozil svůj pobytový status a s tím spojenou možnost společného soužití.
17. Proto žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 11. 2024, č. j. OAM-1784-23/ZR-2024 („rozhodnutí žalovaného“) zrušil žalobci platnost povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců a stanovil mu lhůtu k vycestování z území 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

III. Obsah žaloby, vyjádření žalovaného k žalobě a repliky žalobce

18. Žalobce nejprve upozorňuje, že žalovaný s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2023, č. j. 10 Azs 67/2023-44, konstatoval, že v daném případě není nutné hodnotit, zda je žalobce aktuální hrozbou pro veřejný pořádek. Postačuje podle něj prokázat, že v minulosti opakovaně závažným způsobem pořádek narušil. Otázkou, zda žalobce představuje aktuální hrozbu pro veřejný pořádek, se proto žalovaný blíže nezabýval.
19. Uvedený rozsudek je však součástí judikatury Nejvyššího správního soudu, která není jednotná. Právě na rozpor v ní poukázal Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 8. 2. 2024, č. j. 10 Azs 292/2023-60. Dovodil, že větev judikatury, jejíž součástí je právě i

žalovaným zmiňované rozhodnutí, je nesprávná, protože odporuje judikatuře Soudního dvora. Uzavřel pak, že aby mohl žalovaný odejmout cizinci povolení k trvalému pobytu kvůli výhradě veřejného pořádku, pak musí shledat, že jeho osobní chování *aktuálně* představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek.

20. Většina odůvodnění rozhodnutí žalovaného k otázce závažného narušení veřejného pořádku je celkově schematická a paušální. Dané závěry by bylo možné vyslovit v situaci jakéhokoli odsouzení za úmyslný trestný čin. V zásadě jedinými individualizovanými okolnostmi, které žalovaný bere v potaz, jsou opakované odsouzení za tentýž trestný čin a spáchání několika přestupků v minulosti. Nelze ovšem vyslovit paušální závěr, že by opakované spáchání více úmyslných trestných činů bylo vždy opakovaným narušením veřejného pořádku závažným způsobem ve smyslu § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Pokud se jedná o přestupky spáchané žalobcem, nelze je považovat za tak zásadní, aby je bylo možné považovat za opakované narušení veřejného pořádku zásadním způsobem.
21. Žalobce dodává, že se sice v obou případech jeho odsouzení jednalo o úmyslný trestný čin, v obou případech byl odsouzen trestním příkazem, který lze obecně vydat pouze v případech typově méně závažné trestné činnosti (§ 314e odst. 2 trestního řádu). Na rozdíl od rozsudku navíc trestní příkaz neobsahuje odůvodnění (§ 120 a 314f trestního řádu). Proto bylo na místě, aby žalovaný o to pečlivěji posoudil jednotlivé okolnosti jeho trestné činnosti a zohlednil je. Jejich posouzení není s ohledem na absenci odůvodnění součástí rozhodnutí soudů o trestných činech žalobce. A právě proto, že se jedná o trestnou činnost typově méně závažnější, bylo na místě, aby žalovaný řádně zdůvodnil, proč představuje aktuálně narušení veřejného pořádku, které je natolik závažné, že odůvodňuje odnětí povolení k trvalému pobytu.
22. Žalobce dále namítá, že si žalovaný neobstaral dostatečné podklady pro posouzení nejlepšího zájmu jeho nezletilé dcery a ten pak vyhodnotil formálně bez zohlednění specifik případu. Aby se dalo řádně posoudit, jaký je zájem nezletilého dítěte, a zda převáží nad zájmem veřejným, je nutné zjistit všechny relevantní okolnosti. Správní orgán v tomto ohledu musí vyvinout zvýšenou aktivitu. Je pak úkolem správního orgánu, aby na základě všech zjištěných relevantních okolností nejlepší zájem nezletilého dítěte definoval.
23. Žalovaným vyvinutá aktivita za účelem zjištění relevantních okolností ovšem nebyla nedostatečná. Žalovaný si vyžádal šetření sociálního orgánu ve vztahu k poměrům nezletilé dcery žalobce. Zpráva sociálního orgánu však neposkytuje dostatečné a ověřené informace pro vyhodnocení nejlepšího zájmu nezletilé dcery žalobce. Sociální orgán bližšími informacemi o rodině dříve nedisponoval, neboť jak se v jeho zprávě uvádí, spisová dokumentace byla založena právě až v souvislosti s požadavkem žalovaného. Veškeré relevantní informace pak sociální orgán zjistil pouze na základě pohovoru uskutečněného s matkou. Ačkoli byla u tohoto pohovoru i nezletilá dcera žalobce, dostala pouze pár otázek, jež však s řízením bezprostředně nesouvisí.
24. Žalobce mimoto v průběhu řízení poukazoval na to, že s matkou nezletilé jsou rozvedení a že mezi nimi přetrvává po rozvodu manželství napětí, které má za následek negativní postoj matky vůči němu. S tím souvisí tendenční popisování skutkových okolností s cílem stavět se ve výchově dítěte do lepší pozice.
25. Za základní nástroj k dostatečnému zjištění skutkového stavu je však třeba považovat výsledky cizince a druhého rodiče nezletilých dětí. Další možností, kterou může správní orgán

využít je i citlivě vedený výslech nezletilého dítěte. Jestliže žalobce zpochybňoval tvrzení jeho bývalé manželky a navrhoval její výslech i výslech jeho dcer, tak měl žalovaný tomuto návrhu vyhovět. Neměl se spokojit pouze s neověřenými informacemi získanými na základě pohovoru sociálního orgánu. Takový pohovor totiž nemůže suplovat provedení plnohodnotného výslechu. Fakticky tím dochází k omezení procesních práv žalobce.

26. Za zásadní nedostatek pohovoru provedeného orgánem sociálně-právní ochrany dětí je pak třeba považovat i to, že nezletilá dcera žalobce byla během něj v postavení pasivního objektu. Na zásadní otázky týkající se toho, jaký má vztah se svým otcem, jak často se s ním stýká a jak by si situaci představovala do budoucna, se již sociální orgán vůbec nezeptal navzdory tomu, že v jejím věku jí svědčí domněnka schopnosti vytvořit si vlastní názor a sdělit ho.
27. Žalobce má nehledě na pochybení vztahující se k otázce nejlepšího zájmu nezletilé dcery za to, že vyhodnocení přiměřenosti zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce je nedostatečné. Je například prakticky vyloučeno, aby udržoval kontakt se svou nezletilou dcerou na dálku ze zahraničí s ohledem na to, že k jeho zprostředkování by musela být rovněž přístupná i matka nezletilé, která však má vůči němu negativní postoj. Žalobce poté také namítal, že je zavádějící tvrdit, že má možnost získat jiný pobytový titul.
28. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě připomněl, že se celé řízení vedlo kvůli tomu, že žalobce byl opakovaně pravomocně odsouzený za spáchání úmyslného trestného činu. Nebýt jeho protiprávního jednání, pak by tu nebyly důvody pro zrušení jeho povolení k pobytu. Správní řízení je pouze důsledkem závadového jednání žalobce, který si musel být vědom, že takové jednání bude mít důsledky nejen v rovině trestněprávní, ale i v rovině cizineckého práva. Není možné, aby žalobce bez ohledu na svou rodinu páchal trestnou činnost a teprve poté, co má nést následky takového jednání, na ni začal poukazovat. Svým jednáním opakovaně závažným způsobem narušil veřejný pořádek.
29. Žalovaný upozornil, že žalobce získal povolení k trvalému pobytu na začátku července 2017 a rok po jeho udělení se dopustil prvního protiprávního jednání. Řídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu a v příkazním řízení dostal peněžitý trest společně s trestem zákazu řízení motorových vozidel. Žalobce tento trest porušil a následně byl odsouzený trestním soudem k peněžitému trestu a trestu zákazu řízení motorových vozidel. Poté co žalobce vykonal trest zákazu činnosti, si nezažádal o vrácení řidičského průkazu a řídil motorové vozidlo bez platného řidičského oprávnění. V příkazním řízení proto znovu dostal peněžitý trest společně s trestem zákazu činnosti. I tento trest zákazu činnosti porušil, protože znovu řídil motorové vozidlo v době, kdy měl tuto činnost zakázanou. Tím se dopustil trestné činnosti a soud mu znovu uložil peněžitý trest společně s trestem zákazu řízení motorových vozidel.
30. Od roku 2018 do současné doby má žalobce celkem čtyři zákazy řízení motorových vozidel. Protiprávního jednání se žalobce dopouštěl prakticky po celou dobu, co měl trvalý pobyt, a jeho závažnost narůstala. Je nutné doplnit, že zákon o pobytu cizinců je benevolentnější k držitelům trvalého pobytu než k držitelům povolení k dlouhodobému pobytu či zaměstnanecké karty, kde ke zrušení pobytového oprávnění plně postačuje odsouzení za úmyslný trestný čin bez dalšího. Žalobce si tuto benevolenci zákona o pobytu cizinců ale vysvětlil tak, že na něj zákony neplatí.

31. Žalovaný poté zopakoval, že s ohledem na podrobnou zprávu o výsledku šetření příslušného sociálního odboru nepřistoupil k navrhovaným výsledkům, protože mu nebylo zřejmé, čím by mělo být jejich realizací dosaženo. Zabýval se i nejlepším zájmem nezletilé dcery žalobce. Muselo by se však jednat o zcela ojedinělé a naprosto mimořádné skutečnosti, aby se dalo hovořit o tom, že v nejlepším zájmu dítěte je řízení zastavit a pobyt žalobci ponechat. Žalovaný pak shrnul, že chování žalobce po celou dobu pobytu na území lze zcela prokazatelně vyhodnotit tak, že představuje aktuální, skutečné a dostatečně závažné ohrožení základních zájmů společnosti, konkrétně zájmu na dodržování zákonů ČR, ochraně veřejného pořádku, ochraně většinové společnosti a v neposledním případě zájmu na ochraně života a zdraví osob.
32. **Žalobce** v replice uvedl, že žalovaný v zásadě opakuje svou argumentaci ze svého rozhodnutí. V některých ohledech ji dále rozvíjí. K úvahám nově prezentovaným v rámci vyjádření žalovaného však nelze přihlížet. Žalobce trvá na tom, že žalovaný požadavkům, které klade judikatura z hlediska vyhodnocení aktuálnosti narušení veřejného pořádku žalobcem nedostál.
33. Zpráva sociálního orgánu pak není nikterak podrobná. Jediným jejím podkladem byl rozhovor sociálního orgánu s matkou a nezletilou dcerou žalobce. Žalovaný uvádí, že z podaného návrhu žalobce nebylo zřejmé, čím by mělo být realizací navrhovaných výsledků dosaženo. Z návrhu žalobce je ovšem zřejmé, že jím navrhovanými výsledky má být objasněna rodinná situace žalobce i z jiného zdroje informací, než je výpověď matky nezletilé dcery žalobce (jeho bývalé manželky), jejíž vnímání objektivních skutečností i jejich interpretace a hodnocení zatěžují emoce po rozpadu vztahu s žalobcem. Žalovaný nedisponoval dostatečnými a ověřenými informacemi, které by mu umožňovaly vyhodnotit, zda veřejný zájem nad nejlepším zájmem dítěte převáží.

IV. Posouzení věci

34. Žaloba je *důvodná*.
35. Soud shledal, že žalovaný pochybil, pokud se odmítl zaměřit na otázku, zda žalobce představuje *aktuální* hrozbu pro veřejný pořádek (část *III. a.* níže). Kromě toho shledal, že se žalovaný nevypořádal, jak bylo třeba, s návrhem žalobce na výslech svědkyň (část *III. b.* níže). S ohledem na podstatu těchto důvodů zrušení rozhodnutí žalovaného, se již soud nezabýval zbylými námitkami týkajícími se soukromého a rodinného života žalobce (část *III. c.* níže).

III. a. Žalovaný nezdůvodnil, proč žalobce představuje aktuální hrozbu pro veřejný pořádek

36. Žalovaný podle žalovaného chybně s poukazem rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2023, č. j. 10 Azs 67/2023-44, konstatoval, že v daném případě není nutné hodnotit, zda je žalobce aktuální hrozbou pro veřejný pořádek. Plně podle něj postačuje prokázání, že v minulosti opakovaně závažným způsobem pořádek narušil. Proto se otázkou, zda žalobce představuje aktuální hrozbu pro veřejný pořádek, blíže nezabýval.
37. Žalobce správně namítá, že v tomto směru žalovaný pochybil. Jak Nejvyšší správní soud vysvětlil v rozsudku ze dne 8. 2. 2024, č. j. 10 Azs 292/2023-60 (body 28 až 32), jeho relevantní judikatura nebyla jednotná. V rozsudku ze dne 9. 11. 2021, č. j. 10 Azs 177/2021-64 (bod 19), který se týkal § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, totiž Nejvyšší správní soud vyslovil s poukazem na rozsudky Soudního dvora ze dne 3. 9. 2020 ve

spojených věcech C-503/19 a C-592/19, *UQ a SI v. Subdelegación del Gobierno en Barcelona* („rozsudek *UQ a SI*“), a ze dne 2. 5. 2018 ve spojených věcech C-331/16 a C-366/16, *K. a H. F.* („rozsudek *K. a H. F.*“), že ohrožení veřejného pořádku musí být aktuální (*v současné době*).

38. Stejně tak v rozsudku ze dne 10. 3. 2023, č. j. 4 Azs 6/2023-32, Nejvyšší správní soud uvedl, že v rozsudku *UQ a SI* zobecnil Soudní dvůr svoji ustálenou judikaturu tak, že opatření založená na důvodech veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti lze přijmout pouze tehdy, pokud se po konkrétním posouzení každého jednotlivého případu ukáže, že osobní chování dotyčné osoby představuje v současné době skutečné a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. V judikatuře Soudního dvora týkající se omezení práva pobytu cizích státních příslušníků je tedy jasně patrný trend, který umožňuje zrušit právo pobytu z důvodu trestné činnosti pouze tehdy, jestliže by daná osoba i do budoucna představovala závažnou hrozbu pro veřejný pořádek (bod 44 citovaného rozsudku).
39. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že by dospěl k totožným závěrům i kdyby se nepoužila směrnice 2004/38/ES, která se týká občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků, ale „jen“ směrnice 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí – včetně jejího čl. 9 bod 3, který je předobrazem i pro § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců (viz bod 27 rozsudku 10 Azs 292/2023-60).
40. Naproti tomu v rozsudku ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27, uvedl třetí senát Nejvyššího správního soudu k § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, že toto ustanovení neukládá zkoumat, zda cizinec aktuálně ohrožuje veřejný pořádek, a že takový závěr je v souladu s čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES, protože ohrožení veřejného pořádku se při odnímání statusu dlouhodobě pobývajícího rezidenta posuzuje ve vazbě na závažnost protiprávního jednání, kterého se cizinec dopustil (body 21 a 22 rozsudku 3 Azs 235/2022). Tento názor by odpovídal tomu, jak k věci žalobce přistoupil žalovaný.
41. Jak ovšem vysvětluje rozsudek 10 Azs 292/2023-60, takový závěr není vzhledem k vývoji judikatury Soudního dvora správný. K totožným (a nesprávným) právním závěrům podle rozsudku 10 Azs 292/2023-60 Nejvyšší správní soud dospěl mj. i v rozsudku ze dne 4. 5. 2023, č. j. 10 Azs 67/2023-44, se kterým v nyní projednávané věci pracoval žalovaný, a který se týkal právě zrušení trvalého pobytu podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
42. Přestože Nejvyšší správní soud tedy shledal rozpor ve své judikatuře, nepředložil věc k rozhodnutí rozšířenému senátu, protože podle něj spornou otázku už závazně vyřešil Soudní dvůr nejpozději rozsudkem *UQ a SI*. Nejvyšší správní soud proto shrnul, že aby mohl žalovaný zrušit cizinci – dlouhodobému rezidentovi ve smyslu směrnice 2003/109/ES – povolení k trvalému pobytu kvůli výhradě veřejného pořádku (tj. mj. i podle § 77 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců), pak musí shledat, že jeho osobní chování aktuálně představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek.
43. Žalovaný nicméně ve svém rozhodnutí použil nesprávný rozsudek 10 Azs 67/2023-44 a na jeho základě odmítl zkoumat, zda žalobce aktuálně představuje skutečnou a dostatečně závažnou hrozbu pro veřejný pořádek. Tím zatížil své rozhodnutí nezákonností. Žalovaný totiž ve svém rozhodnutí „sečetl“ žalobci jeho minulé protiprávní jednání, z čehož vyvodil, že žalobce hrozbu pro veřejný pořádek představuje. Nezaměřil se však vůbec na aktuálnost

této hrozby. Proto jeho hodnocení chyběl důležitý kontext, který může mít vliv na výsledek tohoto hodnocení jako celku. Tuto vadu bude muset žalovaný v novém řízení napravit.

44. Námitka žalobce, že žalovaný nezdůvodnil, proč jeho trestná činnost představuje aktuálně narušení veřejného pořádku, které je natolik závažné, že odůvodňuje odnětí povolení k trvalému pobytu, je tedy důvodná.

III. b. Žalovaný se nevypořádal, jak bylo třeba, s návrhem žalobce na výsledky svědkyň

45. Žalobce navrhl v řízení před žalovaným výslech své bývalé manželky a svých dvou dcer. Chtěl tím zareagovat na zprávu sociálního orgánu, ze které žalovaný vyšel při hodnocení rodinného života žalobce i nejlepšího zájmu jeho nezletilé dcery.
46. Obecně platí, že i účastník řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu má samozřejmě právo navrhnout důkazy k prokázání svých tvrzení. A správní orgán má zásadní povinnost je provést. Pokud tak neučiní, musí odůvodnit, proč navrhovaný a neprovedený důkaz považuje za nepotřebný (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94, a ze dne 16. 2. 1995 ze dne 27. 8. 2001, sp. zn. IV. ÚS 463/2000).
47. Žalovaný žádný z navrhovaných výsledků neprovedl. Odůvodnil to tím, že nebylo žalovanému „zřejmé, čím by mělo být dosaženo realizací navrhovaných výsledků cizincovi dcery a její matky.“ Podle soudu to však bylo nabíledni. I v řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu se musí v určité míře projevit obecný procesní princip „rovnosti zbraní“. Jak osvětluje například judikatura Evropského soudu pro lidská práva k právu na spravedlivý proces, je nutné lpět na uvedení dostatečných důvodů pro nepřipuštění důkazu výsledkem svědka, přičemž toto rozhodnutí o jeho nepřipuštění nesmí být svévolné a nesmí vést k nepřiměřenému omezení možnosti účastníka řízení předložit argumenty na svou podporu (viz např. rozsudek ze dne 18. 6. 2002 ve věci *Wierzbicki proti Polsku*, č. 24541/94, § 45). Rozdílné zacházení s účastníkem řízení v tomto směru může představovat právě porušení zásady rovnosti zbraní (rozsudek ze dne 23. 10. 1996 ve věci *Ankerl proti Švýcarsku*, č. 17748/91, § 38).
48. Byť se tato judikatura týká civilní větve práva na spravedlivý proces podle čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech, jenž se na řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu přímo nepoužije, podle soudu tytéž principy lze dovozovat i z čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, které se přiměřeně použijí i ve správním řízení.
49. Žalovaný přitom pracoval jen s důkazem, který na první pohled působí dosti jednostranně v neprospěch žalobce. Veškeré relevantní informace žalovaný získal prostřednictvím zprávy sociálního orgánu vzniklé na základě pohovoru uskutečněného hlavně s jeho bývalou manželkou. Žalobce přitom v průběhu řízení poukazoval na to, že jsou rozvedení a že mezi nimi přetrvává po rozvodu manželství napětí, které má za následek negativní postoj jeho bývalé manželky vůči němu. Podle jeho názoru tendenčně popisuje skutkové okolnosti s cílem stavět se ve výchově dítěte do lepší pozice.
50. Nebylo proto divu, že žalobce chtěl žalovanému prokázat i jeho verzi celého příběhu, k čemuž chtěl využít právě výsledky své bývalé manželky a dcer. Nelze v té souvislosti opomíjet, že by i on dostal minimálně příležitost se po skončení výsledku svědkyň vyjádřit k jeho obsahu (§ 169j odst. 4 zákona o pobytu cizinců) a mohl by alespoň touto cestou zpochybnit některá tvrzení jeho bývalé manželky. Žalovaný to však viditelně nedocenil a

vlastně žalobci adresně neodpověděl, proč přesto zprávě sociálního orgánu tak bezvýhradně věří.

51. Soud zde nad rámec odůvodnění – protože se zde ještě § 169j odst. 4 zákona o pobytu cizinců přímo nepoužil – dodává, že má v případě tohoto ustanovení velké pochybnosti o jeho souladu s unijním právem i jeho ústavnosti. Neumožňuje totiž účastníku řízení do průběhu výsledku zasahovat, omezuje jeho možnosti, co procesně navrhopat, a hlavně nedává účastníku řízení možnost svědkovi klást otázky. Lze pochybovat, zda taková úprava již nezasahuje do samé podstaty práva na spravedlivý proces, do kterého podle soudu obecně spadá i možnost se výsledku svědka účastnit „aktivněji“, než jak to uvedené ustanovení umožňuje. Právě možnost klást svědkovi otázky je důležitou součástí účinné ochrany vlastních práv jednotlivce, díky které pak vůbec konkrétní řízení lze považovat za spravedlivé. Je pak otázkou, zda obecné vyloučení této možnosti v uvedeném ustanovení sleduje určité legitimní cíle a zda je vůči nim přiměřené.
52. Výslech nezletilé dcery žalobce každopádně hypoteticky mohl potvrdit jeho odlišná tvrzení o frekvenci jejich kontaktu, finanční podpoře a obsahu jejich vztahu celkově. Soud souhlasí, že v jejím věku by vhodně vedený výslech byl již možný. Od sociálního orgánu přitom dostala pouze pár otázek, jež však s řízením bezprostředně nesouvisí (jaké jsou její záliby a zřejmě i zda ví, jestli a kde žalobce pracuje, či zda má nějaké problémy). Rodinnou situaci žalobce a intenzitu jeho vztahu s ním mohla dokreslit i jeho zletilá dcera. Žalobce se jednoduše snažil předložit a důkazně podložit argumenty na svoji podporu, což je důležité i proto, aby se na řízení před žalovaným – jak již soud vysvětloval – dalo hledět jako na spravedlivé.
53. Žalovaný nicméně na návrh na výslech zletilé dcery žalobce nezareagoval nijak (což podle soudu neodůvodňuje, ani skutečnost, že ho žalobce navrhl „případně“ a jako hlavní vnímal výslech jeho nezletilé dcery a bývalé manželky). A k návrhům na výslech nezletilé dcery a její matky uvedl, že mu s ohledem na podrobnou zprávu o výsledku šetření příslušného sociálního odboru není zřejmé, co se jimi mělo dosáhnout. To ovšem s ohledem na výše uvedené není dostatečné odůvodnění, proč správní orgány tyto výsledky neprovedl.
54. Žalovaný totiž jakoby vůbec nedohlédl naprosto legitimní cíle, které žalobce svým návrhem na výslech svědkyň sledoval – tedy snahu zjištění, která žalovaný zprostředkovaně získal od jeho bývalé manželky a doložit podobu jeho soukromého a rodinného života. To měl žalovaný zohlednit a vypořádat se s tím při posuzování, zda vyhoví navrženým výsledkům. V tomto rámci měl odůvodnit, zda opravdu nejsou nutné k náležitému posouzení přiměřenosti zrušení trvalého pobytu vůči žalobcovu soukromému a rodinnému životu. Jeho argument, že neví, co výsledky svědkyň přinesly, tedy neobstojí.
55. Žalovaný proto měl podle soudu buď navrhované výsledky provést, anebo náležitě odůvodnit, proč je neprovede. Jeho odůvodnění, proč je neprovedl, náležité není. Tím žalovaný zatížil své rozhodnutí další nezákonností, kterou bude muset napravit v dalším řízení. V něm již tedy ve světle výše uvedeného přistoupí k dokazování výsledkem navržených svědkyň, anebo odůvodní – tentokrát již náležitě a s ohledem na výše rozebraný kontext svědeckých návrhů – proč je stále neprovede a návrhu žalobce na výslech jeho bývalé manželky či jeho dcer nevyhoví.
56. Námitky žalobce týkající se jeho návrhu na výslech svědkyň jsou tedy důvodné.

III. c. Zbylými námitkami, které se týkají přiměřenosti rozhodnutí žalovaného vůči soukromému a rodinnému životu žalobce, se soud pro nadbytečnost nyní nezabýval

57. Zbylé námitky nebylo třeba s ohledem na důvody zrušení rozhodnutí žalovaného vypořádávat. Je totiž ještě možné, že žalovaný bude nakonec doplňovat dokazování navrženým výsledkem svědkyň. To může mít dopad na hodnocení přiměřenosti zrušení trvalého pobytu do soukromého a rodinného života žalobce včetně nejlepšího zájmu jeho nezletilé dcery.
58. Podobně nová perspektiva na hrozbu, kterou žalobce měl představovat pro veřejný pořádek, může žalovaného vést k jiným závěrům.
59. Proto by bylo zbytečné se v obou zmíněných oblastech věnovat zbylým dílčím námitkám žalobce.

V. Závěr a náklady řízení

60. Pokud jde o náklady řízení, tak žalobce jako úspěšný účastník řízení má právo na jejich náhradu od žalovaného (§ 60 odst. 1 soudního řádu správního).
61. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 15 342 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a dále z částky 9 300 Kč za tři úkony právní služby právního zástupce žalobce poskytnuté do konce roku 2024: příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024; „advokátní tarif“], podání žaloby a podání repliky [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby učiněný do konce roku 2024 činí 3 100 Kč. K částce 9 300 Kč třeba dále připočíst paušální náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby ve výši 900 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). V neposlední řadě je třeba přičíst ještě DPH, jejímž je žalobcův zástupce plátcem, ve výši 2 142 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen uhradit k rukám zástupce žalobce Mgr. Vratislava Taubera do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.
62. Závěrem soud upozorňuje žalovaného, že ve vyjádření k žalobě nemusí doslovně na mnoho stran kurzívou kopírovat znění samotné žaloby a může se rovnou zaměřit na vlastní věcnou argumentaci k námitkám žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li zaměstnanec stěžovatele nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 28. února 2025

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

